

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 32/14
U Luxembourg, 12. ožujka 2014.

Presuda u predmetima C-456/12 i C-457/12
O., B., S. i G. protiv Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel

Sud pojašnjava pravila o pravu boravka državljanina trećih zemalja, koji su članovi obitelji državljanina Unije, u državi članici iz koje dolazi taj građanin

Direktiva 2004/38/EZ daje građanima Unije i članovima njihove obitelji pravo slobodno kretati se i boraviti na području država članica¹. S tim u vezi, nizozemski Raad van State (Državno vijeće) obratio se Sudu s dva zasebna zahtjeva za prethodnu odluku povodom četiri predmeta u kojima su nizozemska nadležna tijela odbila priznati pravo boravka državljaninu treće zemlje, članu obitelji građanina Unije s nizozemskim državljanstvom.

Predmet C-456/12: slučajevi osoba O. i B.

Predmet C-456/12 tiče se odbijanja odobrenja prava boravka u situaciji u kojoj se građanin Unije vraća u državu članicu čiji je državljanin nakon kratkotrajnih boravaka s odnosnim članom svoje obitelji u drugoj državi članici.

O., nigerijski državljanin, oženio je 2006. nizozemsku državljanicu te je s njom živio u Španjolskoj u razdoblju između 2007. i travnja 2010. godine. Tijekom navedenog razdoblja supruga osobe O. boravila je dva mjeseca u Španjolskoj te je kod njega redovno provodila svoje praznike u toj zemlji.

B., marokanski državljanin, od 2002. je živio u Nizozemskoj s nevjenčanom suprugom koja je nizozemska državljanica. B. se 2005. odselio u Belgiju, u stan koji je unajmila njegova nevjenčana supruga. Ona je u Belgiji s njime provodila svaki vikend. U travnju 2007. B. se vratio u Maroko, a u srpnju 2007. vjenčao se s dotičnom nizozemskom državljanicom.

S obzirom na to da su O. i B. članovi obitelji građana Unije, sud koji je uputio zahtjev pita se daje li pravo Unije, a prije svega članak 21. UFEU-a i Direktiva, tim državljanima trećih zemalja pravo boravka u državi članici čiji su dotični građani državljani.

Sud prije svega podsjeća da članak 21. UFEU-a i Direktiva 2004/38 ne daju nikakvo samostalno pravo državljanima trećih zemalja. Eventualna prava koja se daju takvim državljanima prava su koja su izvedena iz korištenja slobode kretanja građanina Unije.

Sud nadalje konstatira da Direktiva 2004/38 ne dodjeljuje nikakvo izvedeno pravo boravka državljaninu treće zemlje, članu obitelji građanina Unije koji boravi u državi članici čiji je državljanin. Naime, Direktiva 2004/38 primjenjuje se samo kad građanin Unije dolazi ili boravi u državi članici različitoj od one čiji je državljanin.

Kada je riječ o pitanju daje li članak 21. UFEU-a takvo izvedeno pravo boravka, Sud pojašnjava da odbijanje priznavanja izvedenog prava boravka u korist državljanina treće zemlje, člana obitelji građanina Unije, može dovesti u pitanje pravo na slobodno kretanje tog građanina koje se jamči tom odredbom Ugovora. Naime, građanin bi mogao biti obeshrabren napustiti državu članicu čiji je državljanin ukoliko ne bi postojala izvjesnost da će prilikom povratka u tu državu članicu moći nastaviti obiteljski život koji je zasnovao ili ustalio u drugoj državi članici. Međutim, takva prepreka će se pojaviti samo kad se radi o stvarnom boravku u državi članici domaćinu, odnosno kada on ispunjava pretpostavke iz Direktive 2004/38 o pravu boravka duljem od tri mjeseca.

¹ Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. (SL L 158, str. 77.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 2., str. 42.) i ispravci (SL L 229, str. 35. i SL L 197, 2005., str. 34.)

Iz toga slijedi da, u slučaju kad je građanin Unije stvarno boravio u drugoj državi članici na temelju i u skladu s odredbama Direktive 2004/38 o pravu boravka duljem od tri mjeseca i kad je došlo do toga da je zasnova ili ustalio obiteljski život u toj državi članici, korisni učinak prava koje dotični građanin Unije ima sukladno članku 21. UFEU-a zahtijeva da se obiteljski život koji je vodio u državi članici domaćinu može nastaviti nakon povratka u državu članicu iz koje dolazi. To znači da se izvedeno pravo boravka u takvom slučaju priznaje članu obitelji koji je državljanin treće zemlje.

Uvjetima za priznavanje takvog izvedenog prava boravka na temelju članka 21. UFEU-a u načelu ne bi trebali biti stroži od onih koji su predviđeni Direktivom 2004/38 za odobrenje takvog prava boravka državljaninu treće zemlje, članu obitelji građanina Unije, koji je koristio svoje pravo na slobodno kretanje nastanjujući se u državi članici različitoj od one čiji je državljanin. Naime, čak i ako Direktiva 2004/38 ne pokriva slučaj povratka građanina Unije u državu članicu čiji je državljanin, ona se ipak treba po analogiji primijeniti, s obzirom na to da je i u ovom slučaju građanin Unije referentna osoba kako bi se državljaninu treće zemlje koji je član obitelji tog građanina Unije moglo priznati izvedeno pravo boravka.

Kada je riječ o pitanju može li kumulativni učinak različitih kratkotrajnih boravaka u državi članici domaćinu biti temelj za izvedeno pravo boravka državljanina treće zemlje koji je član obitelji građanina Unije, kod povratka građanina Unije u državu članicu iz koje dolazi, Sud podsjeća da samo boravak koji ispunjava uvjete iz Direktive 2004/38 o boravku duljem od tri mjeseca može dovesti do ostvarivanja takvog prava boravka pri povratku. Sud naglašava da kratkotrajni boravci (poput vikenda ili praznika provedenih u državi članici različitoj od države članice čiji je građanin Unije državljanin), čak i ako ih se sagledava zajedno, ne zadovoljavaju taj uvjet.

Sud osim toga ističe da je B. stekao status člana obitelji građanina Unije u vrijeme nakon boravka svoje partnerice u državi članici domaćinu. No, državljanin treće zemlje koji nije imao, barem ne tijekom jednog dijela svog boravka u državi članici domaćinu, status člana obitelji, nije u toj državi članici mogao imati izvedeno pravo boravka na temelju Direktive 2004/38. U tim okolnostima strani državljanin ne može se pozivati na članak 21. UFEU-a radi dobivanja izvedenog prava boravka kod povratka građanina Unije u državu članicu čiji je državljanin.

Uzevši u obzir sva prethodna razmatranja, Sud je utvrdio da u slučaju kad je građanin Unije na temelju i u skladu s odredbama Direktive 2004/38 o pravu boravka duljem od tri mjeseca zasnova ili ustalio obiteljski život s državljaninom treće zemlje prilikom stvarnog boravka u državi članici različitoj od države članice čiji je državljanin, odredbe te iste direktive se po analogiji primjenjuju u slučaju kad se taj građanin Unije vraća s odnosnim članom svoje obitelji u državu članicu iz koje dolazi.

Predmet C-457/12: slučajevi osoba S. i G.

Predmet C-457/12, slično kao i predmet C-456/12, tiče se odluka kojima su nizozemska nadležna tijela odbila odobriti pravo boravka članu obitelji nizozemskih državljana. No za razliku od predmeta C-456/12, građani Unije u ovom predmetu nisu boravili s članom svoje obitelji u državi članici različitoj od države članice čiji su državljani.

Osoba S. ukrajinska je državljanka. Ona želi boraviti kod svoga zeta koji je nizozemski državljanin. S. tvrdi da se skrbi za svog unuka. Njezin zet boravi u Nizozemskoj, ali u sklopu svog posla kojeg obavlja za nizozemskog poslodavca najmanje jednom tjedno odlazi u Belgiju.

Osoba G. peruanska je državljanka koja se 2009. udala za nizozemskog državljanina. On boravi u Nizozemskoj, ali radi kao zaposlenik jednog belgijskog poduzeća. U sklopu tog posla svakodnevno putuje na relaciji između Nizozemske i Belgije.

U tom kontekstu Raad van State želi znati daje li pravo Unije državljaninu treće zemlje koji je član obitelji građanina Unije pravo boravka u slučaju kada građanin boravi u državi članici čiji je državljanin, ali redovno odlazi u drugu državu članicu u sklopu svojih poslovnih aktivnosti.

Sud potvrđuje da su u slučajevima iz predmeta C-457/12 građani Unije obuhvaćeni područjem primjene slobodnog kretanja radnika zajamčenog člankom 45. UFEU-a. Naime, svi građani Unije koji na osnovi ugovora o radu obavljaju poslovne aktivnosti u državi članici različitoj od države članice u kojoj imaju boravište obuhvaćeni su područjem primjene te odredbe.

Sud potom objašnjava da korisni učinak prava slobodnog kretanja radnika može zahtijevati da se izvedeno pravo boravka prizna na temelju članka 45. UFEU-a državljaninu treće zemlje koji je član obitelji radnika, građanina Unije, u državi članici koje je ovaj potonji državljanin.

Stoga je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri je li, u svakom pojedinom slučaju u predmetu C-457/12, priznavanje izvedenog prava boravka odnosnom državljaninu treće zemlje, članu obitelji građanina Unije, nužno da bi se potonjem osiguralo učinkovito korištenje prava zajamčenih člankom 45. UFEU-a. Sud smatra da bi okolnost da dotični državljanin treće zemlje skrbi o djetetu građanina Unije mogla biti relevantan element kod razmatranja može li odbijanje priznavanja prava boravka u korist tog državljanina treće zemlje imati učinak odvracanja od učinkovitog ostvarivanja prava koja tom građaninu Unije pripadaju prema članku 45. UFEU-a. Međutim, sama činjenica da se moglo činiti poželjnim da takvu brigu preuzme državljanin treće zemlje, izravni srodnik bračnog druga građanina Unije, nije sama po sebi dovoljna da bi se zaključilo da postoji odvracajući učinak.

Članak 45. UFEU-a stoga državljaninu treće zemlje koji je član obitelji građanina Unije daje izvedeno pravo boravka u državi članici čiji je taj građanin državljanin u slučaju kada taj građanin boravi u potonjoj državi, ali redovno odlazi u drugu državu članicu u svojstvu radnika u smislu spomenute odredbe, ako odbijanje da se odobri takvo pravo boravka ima odvracajući učinak na učinkovito korištenje prava koja dotični radnik ima na temelju članka 45. UFEU-a, a na nacionalnom je sudu da to provjeri.

NAPOMENA: Zahtjev za prethodnu odluku dopušta sudovima država članica u okviru spora koji se pred njima vodi da upute pitanje Sudu vezano uz tumačenje prava Unije ili valjanost akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Nacionalni sud mora sam odlučiti o predmetu u skladu s odlukom Suda. Ova odluka isto tako obvezuje sve ostale nacionalne sudove koji bi vodili postupak o istom pitanju.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708